

Ostravské vize aneb Potřebujeme do centra města přitáhnout lidi

RADIM VÁCLAVÍK

V těchto týdnech se zintenzívnila debata o ostravské architektuře a urbanizmu. Konají se současně dva festivaly zabývající se architekturou – třetí ročník festivalu moderní a současné architektury Architecture Week Ostrava 2011 a festival ARCHITEKTURA OSTRAVA. V minulém týdnu navíc proběhla velice zajímavá diskuze v klubu Fiducia, kde se mimo jiné hovořilo o potřebě vizí, kdo je tvoří a kdo realizuje.

Vyvstává tady otázka, jestli tedy Ostrava dnes má srozumitelnou vizi v oblasti urbanistického rozvoje a jestli je vhodné takovéto vize připravovat? Architekt Martin Rajniš například po debatě hovořil o nepotřebě vizí. Jeho až anarchistický názor ovšem vyplýval z přesvědčení, že současné magistráty v České republice a příslušné útvary rozvoje nejsou personálně schopné takovéto vize připravovat a případné výstupy by se mohly paradoxně negativně projevit na rozvoji měst.

Jako příklady nevhodných vizí byly zmíněny výstavby satelitů Ostravy, především Poruby, které dnes odčerpaly obyvatele z centra ven. Při hlubší analýze těchto skutečností si ale musíme říci, že tenkrát se předpokládalo, že centrum Ostravy padne za oběť těžbě uhlí a nové satelity převezmou roli centra. Tyto vize se nedotáhly do konce, a proto dnes řešíme problém s umrtveným centrem města.

Zásadní tedy je připravovat vize tak, aby byly realizovatelné. Definovat se musí správně cíl, a ne prostředky dosažení.

Ty se samozřejmě časem mění. Je nutné si uvědomit, že uvažujeme v horizontu desítek let a více. Že je to správná cesta, dokládá příběh Dolní oblasti Vítkovic.

Sám jsem se ještě jako student architektury na počátku devadesátých let začal zabývat problematikou Dolní oblasti a přilehajících částí Vítkovic. V té době se teprve začaly formovat názory na technické památky v ČR. Hledal jsem na Ostravě něco typického, něco co má mezinárodní přesah. Zcela zásadní bylo setkání s architektem Milošem Matějem, který začínal systematicky vyhodnocovat zdejší historické technické bohatství.

V roce 1994 byla naše studie Technického skanzenu v Dolní oblasti coby průkopnický počin oceněna v soutěži Ekologický projekt roku 94. Žel, ocenění bylo paradoxně spíše pražskou záležitostí, v Ostravě se tehdy té-

mito projekty nechtěl nikdo zabývat.

Po patnácti letech drobných posunů se myšlenky chopil vizionář Jan Světlík, který začal měnit sny v realitu. K dnešnímu dni je to řádově dvacet let práce. Bez počátečních směrlých snů by dnes nebylo nic. Jsem velice šťastný, že se podařilo zachránit kulturní bohatství v prostoru Dolní oblasti a v dalších lokalitách.

Dnes, podobně jako tenkrát, propagujeme další smělé plány, které doufám společně v Ostravě znovu zrealizujeme. Za velmi důležitou považují naši urbanistickou studii s názvem OSTRAVAVKUSE, která vznikla v roce 2005 a řeší propojení centra města se Slezsko-ostrovským hradem, zoo a Dolní oblastí.

Kromě toho mám stále v hlavě ještě jeden plán pro Ostravu. Jedná se o využití podzemní mineralizované vody, které

propagoval pan inženýr Kublín. Já jeho myšlenku věřím. V roce 2001 jsem navrhl do soutěže na využití Karoliny čtyři veliké skleníky, které využívaly pro vytápění energií z podzemí. Chtěl jsem tenkrát vytvořit prostor, který nekonkuruje stávajícímu historickému náměstí.

V současném prostoru Karoliny bohužel už pro takovéto skleníky není místo. Proto se zabývám myšlenkou postavit v dosud nezastavěném bloku přilehajícím ke stávajícímu historickému náměstí nějakou variantu „skleníku“. Důvod je jednoduchý. Potřebujeme do centra přitáhnout lidi. Dát jim důvod pobytu v centru. Něco pěkného, příjemného. Pohled do skleníku na zajímavé rostliny přes vodní plochu ze zahrádky kavárny, na stolečku kávička a větrník.

Autor je známý ostravský architekt